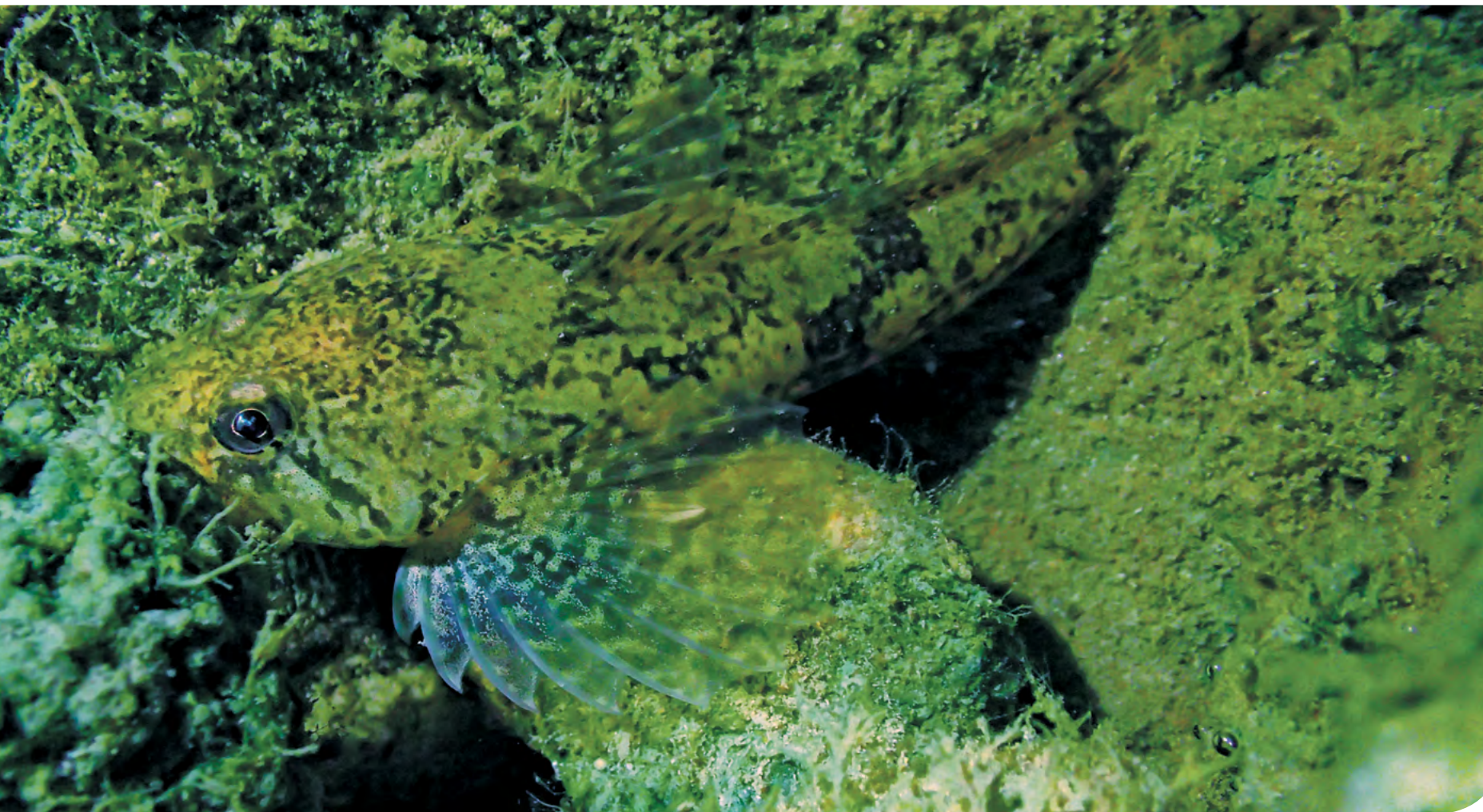

KONDYCJA RYB A STAN ŚRODOWISKA

ANTONI
AMIROWICZ

Głowacz białopłetwy
fot. Maciej Bonk

Badania zostały sfinansowane
w ramach subwencji na działalność
statutową Instytutu Ochrony
Przyrody Polskiej Akademii Nauk

Kondycja ryby jest wyrażana jako iloraz masy ciała i trzeciej potęgi jego długości, ilustruje sprawność każdego gatunku w eksploatacji lokalnych zasobów pokarmu oraz dopasowanie jego strategii życiowej do środowiska, w którym żyje. Zależy m.in. od odżywienia i stanu zdro-

wia. Osobniki w lepszej kondycji zdobywają więcej pokarmu, skuteczniej unikają drapieżników i osiągają większy sukces rozrodczy. Badamy m.in. wskaźniki kondycji ryb, aby lepiej zrozumieć procesy zachodzące w ekosystemach wodnych i skuteczniej je chronić.

Szczególne znaczenie poznawcze ma studiowanie kondycji ryb w środowiskach zmienionych na skutek ludzkiej działalności, co pozwala monitorować ich stan i wskazywać potrzebę jego poprawy.

Jednym z tematów badań kondycji ryb przeprowadzonych w Instytucie Ochrony Przyrody była analiza długoterminowego (1991–2019) trendu indywidualnej kondycji w populacji płoci w Zbiorniku Dobczyckim. Spośród wyróżnionych trzech kategorii długości ciała płoci (małe – 20 cm, średnie – 25 cm i duże – 30 cm) wartości kondycji płoci małych i średnich zwiększały się w uwzględnionym okresie, a kondycja płoci dużych pozostawała podobna w kolejnych latach. Wyniki wskazują na zdolność płoci o długości 20–25 cm i masie 180–400 g do adaptacji do środowiska podgórskiego zbiornika i coraz lepszego korzystania z niego na przestrzeni prawie 30 lat. Natomiast płoc o długości 30 cm i masie 650–750 g nie znajduje tam porównywalnie dobrych warunków i nie wykazuje tendencji zmiany kondycji. Prawdopodobną przyczyną może być niedostatek większych bezkręgowców żyjących na dnie (pokarmu odpowiedniego dla dużych płoci), spowodowany ciągłymi zmianami poziomu wody w zbiorniku, które szkodzą faunie dennej. Uzyskane wyniki uzupełniają wiedzę na temat biologii płoci i mogą być regionalnym wzorcem poziomu kondycji tego gatunku w karpackich zbiornikach zaporowych, oraz umożliwiają porównania z populacjami zasiedlającymi naturalne jeziora, gdzie poziom wody jest stabilny.

Antoni Amirowicz

amirowicz@iop.krakow.pl

Zakład Biologii Wód im. Karola Starmacha

Instytut Ochrony Przyrody PAN

al. Adama Mickiewicza 33, 31-120 Kraków